

Від 26.03.2024 № 1-2 ар/24

Затверджено на позачерговому засіданні
Виконкому АРУ від 25.03.24р.

**Положення про оцінку заходів безперервного професійного розвитку на
ознаки академічної доброчесності та дотримання принципів практичної
медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності, заснованої на
доказах**

1. Загальні положення

1.1. Дане положення є внутрішнім нормативним актом АРУ, спрямованим на забезпечення провадження освітньої діяльності, додержання моральних, правових, етичних норм поведінки всіма учасниками освітнього процесу.

1.2. Положення базується на основоположних людських цінностях, нормах й принципах, Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту АРУ та інших нормативно-правових актах чинного законодавства України та організаційно-розпорядчих документах АРУ.

1.3. Академічна доброчесність та дотримання принципів доказової медицини в межах науково-практичної комунікації посідає важливе місце у сучасному науковому та освітньому процесі. Важливо, щоб ця комунікація відбувалась на засадах академічної доброчесності, що ґрунтуються на повазі до колег-науковців. Проте, не завжди в академічному середовищі можна спостерігати дотримання вимог академічної етики. На жаль, у нашій країні має місце таке явище як плагіат, що негативно впливає на різні сфери людської діяльності, як-то: наукова літературна творчість, дослідна і освітня діяльність тощо.

1.4. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання,

викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

1.5. Дотримання академічної доброчесності медичними, науково-педагогічними та науковими працівниками (закон України «про освіту» ст. 42, п.2) передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

2. Основні положення

2.1. Провайдер несе повну відповідальність за підготовку змісту освітнього заходу на принципах дотримання принципів доказової медицини та доброчесності.

2.2. Провайдер вимагає, щоб усі клінічні рекомендації, які надаються в ході освітньої діяльності, базувалися на здобутках сучасної науки, наукових доказах та клінічному обґрунтуванні, а також надавали справедливе та збалансоване уявлення про діагностичні та терапевтичні підходи.

2.3. Провайдер вимагає дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права, надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, надання посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.

2.4. Провайдер рекомендує викладачам/лекторам заходів, які відповідають за підготовку змісту своїх доповідей (презентацій), використовувати таблицю рівнів доказів, розроблену Оксфордським центром з доказової медицини (<https://www.cebm.ox.ac.uk/resources/levels-of-evidence/ocebm-levels-of-evidence>), щоб визначити/оцінити рівень використаних доказів і переконатися, що представлена інформація базується на найвищому можливому рівні доказовості. Провайдер рекомендує викладачам/лекторам надавати цитування та рівень доказовості публікацій та дослідницької інформації у своїх презентаціях.

2.5. Щоб гарантувати, що викладачі /лектори ознайомлені з порядком/принципами підготовки змісту, АРУ проводить відповідні наради з викладачами/лекторами перед освітнім заходом або групою заходів у вигляді персональної присутності, відео конференцій, тощо, до початку діяльності БПР). Під час цих зустрічей/нарад провайдер надає викладачам/лекторам/модераторам чіткі інструкції відносно того, що від них очікується при підготовці та під час презентації освітніх матеріалів, заснованих на

науково-обґрунтованих доказах, які відповідають неупередженому та збалансованому погляду на існуючі радіологічні підходи та клінічні рекомендації, враховуючі рекомендації ESR <https://www.myesr.org/research>, ACR <https://www.acr.org/>, RSNA <https://www.rsna.org/journals>

2.6. Усі клінічні рекомендації та інформація про наукові дослідження, що використовуються в освітній діяльності, переглядаються відповідними особами, які задіяні в процесі планування, підготовки та реалізації освітнього заходу. Цей процес передбачає також участь експертів-рецензентів. Якщо в процесі оцінки матеріалів освітньої діяльності відповідні особи не можуть зробити висновок щодо відповідності та обґрунтованості освітніх матеріалів, запрошуються експерти-рецензенти. Цей процес також допомагає перевіряти презентації/освітні матеріали, щоб переконатися, що в них відсутні жодні наміри чи ненавмисна комерційна упередженість, що ця освітня діяльність не пропагує ненаукові підходи до діагностики, не пропагує рекомендацій, діагностики чи способів здійснення медичної допомоги, які, як визначено, мають ризики або небезпеку, які переважають переваги або, як відомо, малоефективні для діагностики хворих.

3. Порядок виявлення і встановлення фактів порушення академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини

3.1. Президент ГО «Асоціація радіологів України», шляхом обговорення на засіданні Виконкому АРУ, затверджує склад Організаційного комітету у складі 3-5 осіб, який забезпечує контроль за дотриманням академічної доброчесності та засад доказової медицини, під час освітнього процесу, всіма його учасниками.

3.2. Діяльність членів Організаційного комітету не має бути пов'язаною із виробництвом, оптовою та роздрібною торгівлею, імпортом лікарських засобів, медичних виробів та допоміжних засобів реабілітації (асистивних технологій), або перебувають у господарських, цивільних, трудових відносинах з особами, які провадять таку діяльність.

3.3. У разі залучення до заходу розробників матеріалів для заходу АРУ: за 10 (десять) робочих днів до проведення заходу розробники матеріалів для Заходу БПР передають Організаційному комітету для оцінки всі навчальні матеріали Заходу БПР на ознаки доброчесності та дотримання Принципів доказової медицини.

3.4. Протягом 5 робочих днів Організаційний комітет в процесі проведення оцінки всі навчальні матеріали Заходу БПР на ознаки доброчесності та дотримання Принципів доказової медицини забезпечує: здійснення контролю за актуальністю, повнотою та відповідністю матеріалу темі навчання; відсутність реклами торгових назв лікарських засобів та медичних виробів у матеріалах Заходу БПР; відповідність змісту навчальних

матеріалів темі заходу та є науково обґрунтованим із зазначенням у відповідних випадках рівня доказовості та наведенням належних посилань; зміст матеріалів Заходу БПР відповідає заявленій меті навчання і вимогам академічної доброчесності.

3.5. Результати оцінки навчальних матеріалів Заходу БПР на ознаки доброчесності та дотримання Принципів доказової медицини Організаційний комітет оформлює протоколом, де зазначає обґрунтовані зауваження, які потрібно усунути до проведення Заходу БПР.

3.6. Під час проведення Заходу БПР Організаційний комітет: забезпечує здійснення контролю за дотриманням засад доказової медицини під час освітнього процесу; не допускає реклами торгових назв лікарських засобів, медичних виробів та допоміжних засобів реабілітації (асистивних технологій) під час проведення заходів БПР; забезпечує контроль участі працівників сфери охорони здоров'я, оцінювання набутих знань, компетентностей та практичних навичок; виконання методології оцінювання набутих знань, компетентностей та практичних навичок працівників сфери охорони здоров'я.

4. Прийняття рішення про встановлення факту порушення академічної доброчесності та недотримання Принципів доказової медицини

4.1. У випадку встановлення факту порушення академічної доброчесності та недотримання Принципів доказової медицини, президент АРУ створює Комісію щодо розгляду фактів академічної не доброчесності та недотримання принципів доказової медицини. Склад Комісії затверджується на засіданні Виконкому АРУ із зазначенням терміну її повноважень та вживає заходів для притягнення такої особи до академічної відповідальності в порядку, визначеному законодавством.

4.2. За результатами розглянутих на засіданні питань Комісія готує рішення у вигляді висновків щодо порушення чи не порушення норм цього Положення.

Висновки Комісії підписує її голова. Зазначені висновки мають рекомендаційний характер, подаються для прийняття рішень президенту АРУ та розглядаються на позачерговому засіданні Виконкому АРУ.

4.3. Будь-який учасник Заходів БПР якому стали відомі факти порушення норм цього Положення, відповідно до Закону України «Про звернення громадян» може звертатися до президента ГО «АРУ» з заявою. У заяві зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи (навчання), посада, підрозділ, особистий підпис). Анонімні заяви президентом ГО «АРУ» не розглядаються.

4.4. На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення нею норм цього Положення.

4.5. У випадку порушення принципів академічної доброчесності та доказової медицини, розробник матеріалів несе відповідальність відповідно до законодавства. Асоціація радіологів України залишає за собою право більше не запрошувати розробника матеріалів до проведення Заходів БПР.

5. Оскарження рішень про встановлення порушень академічної доброчесності та дотримання Принципів доказової медицини і притягнення до академічної відповідальності учасників освітніх заходів з безперервного професійного розвитку

5.1. Кожна особа, стосовно якої було ухвалено рішення щодо встановлення факту порушення нею академічної доброчесності, має право ознайомитися з підставою встановлення такого факту, особисто або через представника надавати роз'яснення та подавати зауваження або відмовлятися від надання пояснень.

5.2. Особа, стосовно якої було ухвалено рішення щодо встановлення факту порушення нею академічної доброчесності, має право оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду у порядку, встановленому законодавством.

6. Прикінцеві положення

6.1. Положення затверджується Виконкомом АРУ більшістю голосів і набирає чинності з моменту затвердження президентом АРУ.

6.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться за рішенням Виконкому АРУ більшістю голосів і набирають чинності з моменту затвердження президентом АРУ.

Президент Асоціації Радіологів
України, д.мед.н.

Ялинська Т.А.